

VN/12900/2024

Jätetty lausuntopalvelussa 30.6.2024

Yhteiskunta-alan korkeakoulutettujen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

LAUSUNNONANTAJAN NÄKEMYKSET SOSIAALIHUOLLON AMMATTIHENKILÖISTÄ ANNETUN LAIN 12 §:N MUUTTAMISESTA

Esitys mahdollistaisi oikeuden toimia tilapäisesti laillistetun sosiaalityöntekijän tehtävissä myös henkilölle, joka on suorittanut soveltuvan sosiaalialan korkeakoulututkinnon osana tai sen lisäksi sosiaalityön perus- ja aineopinnot sekä käytännön harjoittelun tai jolla on soveltuvan sosiaalialan korkeakoulututkinnon ja sosiaalityön perus- ja aineopintojen lisäksi riittävä käytännön kokemus ja ammattitaitoa.

Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut (myöhemmin YKA) edustaa laaja-alaisesti eri yliopistollisten yhteiskuntatieteellisten tutkintojen, ml. sosiaalitieteiden yliopistolliset tutkinnot kuten sosiaalityö, suorittaneita. Esityksen voidaan ajatella sujuvoittavan nykyisestäään sosiaalityön perus- ja aineopinnot sivuaineena ja soveltuvan yliopistollisen sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneiden (VTM tai YTM) reittiä päteväksi sosiaalityöntekijäksi.

Muutosta perustellaan sosiaalihuollon työntekijäpuolella erityisesti lastensuojelussa, mutta kuten esityksestä käy ilmi Valviran sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisterissä on tuhansia sosiaalityöntekijöitä yli hyvinvointialueiden tarpeen. Esitetyn muutoksen ei voi olettaa ratkaisevan alan pito- ja vetovoimaongelmaa. **Ensisijaisena ratkaisuna tulee olla sosiaalityön työolojen, palkkauksen ja työnjaon kehittäminen vastaamaan alan vaikuttavuutta ja vaativuutta.** Esimerkiksi lastensuojelun tilanteen helpottaminen vaatisi lisäkustannuksia puuttuvien henkilötyövuosien paikkaamiseksi, jotta tilanne lastensuojelussa voisi aidosti parantua. Sen sijaan esitetyllä muutoksella on julkilausuttu tavoite säästää 2 miljoonaa euroa, mikä on ristiriidassa tunnistetun ongelman kanssa. Edellä lueteltujen lisäksi alalle haikutumista tulisi helpottaa kehittämällä lakkautetun aikuiskoulutustuen tilalle vastaavia tukimuotoja jatkuvan oppimisen mahdollistamiseksi.

YKA korostaa, että kaavailtu uudistus ei saa johtaa määräaikaisten palvelussuhteiden määrän lisääntymiseen sosiaali- ja terveysalalla. **Toistaiseksi voimassa olevien työ- ja virkasuhteiden tulee olla edelleen pääsääntö** jo yksinomaan kestävien asiakassuhteiden näkökulmasta. Jos esitetty muutos toteutetaan, on edellä mainituista syistä valvontaan ja informaatio-ohjaukseen työnantajille panostettava merkittävästi.

Sosiaalityö on vaativaa erityisosaamista edellyttävää työtä, jossa tulee tuntea ja hallita laajasti erinäisiä osaamis- ja asiakokonaisuuksia eri substansseista juridiikkaan ja toimintaympäristö- sekä eettisiin

